

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการของเด็กต่างชาติชาวพม่าในจังหวัดระนอง เป็นการประยุกต์ใช้เทคนิคสนทนากลุ่มร่วมกับระเบียบวิธีทิว โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. จัดสนทนากลุ่ม เพื่อรวบรวมประเด็นความต้องการโดยใช้กรอบแนวคิดความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กและความต้องการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาความต้องการด้านวัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม (ที่ทำงานและที่พักอาศัย) บริการสาธารณสุข ภัยคุกคาม และความต้องการด้านการศึกษา
2. ตั้งกระดาษรายการความต้องการที่ได้จากการสนทนากลุ่มเป็นรายการความต้องการ
3. แบ่งรายการความต้องการออกเป็นกลุ่ม โดยพิจารณาให้รายการภายในกลุ่มเป็นเนื้อหาเดียวกันเพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบกันได้ง่ายในชั้นจัดอันดับความสำคัญ ได้ความต้องการ 3 กลุ่ม ประกอบด้วย ความต้องการด้านกายภาพ ความต้องการด้านจิตใจและความต้องการด้านการศึกษา
4. ให้กลุ่มตัวอย่างจัดอันดับความสำคัญความต้องการ โดยแต่ละคนต้องจัด 3 ครั้ง
5. นำผลการจัดอันดับความต้องการของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์หาอันดับความสำคัญที่สำคัญ
6. สรุปผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มและการจัดอันดับแบบทิว นำไปตรวจสอบกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในพื้นที่
7. ประเมินประสิทธิภาพการใช้ 2 เทคนิควิธี

5.1 ด้านเนื้อหา

5.1.1 สรุปข้อค้นพบด้านเนื้อหา

5.1.1.1 ความต้องการด้านกายภาพ

1) กลุ่มพ่อ

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มพ่อระบุความต้องการเรื่องสภาพที่พักอาศัย ปัญหาจากการทำงาน สุขอนามัยชุมชน ส่วน การใช้บริการรักษาพยาบาล และความปลอดภัย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องสภาพที่พักอาศัย ปัญหาจากการทำงาน ส่วนและความปลอดภัยจากคนคิดยา

2) กลุ่มแม่

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มแม่ระบุความต้องการไม่แตกต่างจากกลุ่มพ่อ คือ เรื่องสภาพที่หักอาศัย ปัญหาจากการทำงาน สุขอนามัยชุมชน ส่วน การใช้บริการรักษาพยาบาล และความปลอดภัย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องปัญหาจากการทำงาน สภาพที่หักอาศัย และสุขอนามัยสิ่งแวดล้อม

3) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชาย

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชาย ระบุความต้องการเรื่องสภาพที่หักอาศัย สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม และส่วน และเมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องปัญหาจากการทำงาน ส่วน การใช้บริการรักษาพยาบาล และสุขอนามัยชุมชน

4) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิง

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิง ระบุความต้องการเรื่องสภาพที่หักอาศัย สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่วน และความปลอดภัย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือสุขอนามัยชุมชน ปัญหาจากการทำงาน สภาพที่หักอาศัย และส่วน

5) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชาย

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชาย ระบุความต้องการเรื่องสภาพที่หักอาศัย ปัญหาจากการทำงาน สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่วน และความปลอดภัย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องปัญหาจากการทำงาน สภาพที่หักอาศัยและสุขอนามัยชุมชน

6) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิง

ในชั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิง ระบุความต้องการเรื่องสภาพที่หักอาศัย ปัญหาจากการทำงาน สุขอนามัยสิ่งแวดล้อม ส่วน และความปลอดภัย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบทิว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องส่วน ปัญหาจากการทำงาน สุขอนามัยชุมชนและความปลอดภัย

โดยภาพรวมความต้องการด้านกายภาพที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันมากนักก็จะเป็นเรื่องสภาพที่หักอาศัย สุขอนามัยชุมชน ส่วน ความปลอดภัยจากภาวะทุกคามต่าง ๆ และปัญหาจากการทำงาน

5.1.1.2 ความต้องการด้านจิตใจ

1) กลุ่มพ่อ

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มพ่อระบุความต้องการเกี่ยวกับศาสนา ความต้องการรักษาวัฒนธรรมประเพณีเดิม ความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่ ความต้องการที่เกิดจากภายในครอบครัว ความต้องการการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการที่เกิดจากการทำงาน และต้องการสัญชาติไทย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย ความต้องการที่เกิดจากภายในครอบครัว และความต้องการสัญชาติไทย

2) กลุ่มแม่

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มแม่ระบุความต้องการไม่แตกต่างจากกลุ่มพ่อคือเป็นความต้องการเกี่ยวกับศาสนา ความต้องการรักษาวัฒนธรรมประเพณีเดิม ความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่ ความต้องการที่เกิดจากภายในครอบครัว ความต้องการการปกป้องคุ้มครอง ความต้องการที่เกิดจากการทำงาน และต้องการสัญชาติไทย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย ความต้องการสัญชาติไทย และ ความต้องการที่เกิดจากภายในครอบครัว

3) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชาย

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชายระบุความต้องการไม่แตกต่างจากกลุ่มพ่อและแม่ เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญเป็นเรื่องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย ความต้องการสัญชาติไทย ความต้องการการปกป้องคุ้มครอง และความต้องการที่เกิดจากการทำงาน

4) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิง

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิงระบุความต้องการไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือ ความต้องการสัญชาติไทย ความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย และความต้องการที่เกิดจากการทำงาน

5) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชาย

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชายระบุความต้องการน้อยกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือไม่ระบุความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกายและความต้องการที่เกิดจากภายในครอบครัว และเมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือความต้องการสัญชาติไทย ความต้องการที่เกิดจากการทำงาน ความต้องการเกี่ยวกับศาสนาและความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย

6) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิง

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิงระบุความต้องการไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่น ๆ และเมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือความต้องการปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่เรื่องการแต่งกาย ความต้องการสัญชาติไทย ความต้องการรักษาวัฒนธรรมประเพณีเดิมและความต้องการเกี่ยวกับศาสนา

ในภาพรวมของความต้องการด้านจิตใจ จะเห็นได้ว่าความต้องการสัญชาติไทย การปรับตัวกับวัฒนธรรมใหม่ เป็นความต้องการที่สำคัญมากคือเป็นความต้องการของทุกกลุ่ม ส่วนความต้องการตำถ่วงรองลงมาเป็นความต้องการที่สำคัญของหลาย ๆ กลุ่ม คือความต้องการที่เป็นผลกระทบจากการทำงานและผลกระทบจากความภายในครอบครัว

5.1.1.3 ความต้องการด้านการศึกษา

ความต้องการด้านการศึกษาของผู้ย้ายถิ่นทั้งหมด มี 6 เรื่อง คือ การสนับสนุนส่งเสริม การจัดหลักสูตร วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ การจัดการ และวุฒิบัตร ใบรับรองการศึกษา ซึ่งในกลุ่มมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน และในกลุ่มย่อยของกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่ค่อนข้างแตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

1) กลุ่มพ่อ

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มพ่อระบุความต้องการเนื้อหาวัฒนธรรมพม่า วัฒนธรรมไทย วิชาชีพ และต้องการให้เรียนในโรงเรียนไทยโดยแยกห้องเรียนเฉพาะเด็กพม่า เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือความต้องการเรียนวิชาชีพเสริมสวย ทำขนม ช่างตู้ต่อเรือ เพศศึกษา และต้องการเรียนในวันหยุด

2) กลุ่มแม่

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มแม่ระบุความต้องการเนื้อหาวัฒนธรรมพม่า วัฒนธรรมไทย วิชาชีพ และต้องการให้เรียนในโรงเรียนไทย โดยมีทั้งที่ ต้องการเรียนร่วมกับเด็กไทยและแยกห้องเรียนเฉพาะเด็กพม่า เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือความต้องการเรียนเพศศึกษา ต้องการการแนะแนว ต้องการเรียนวิชาชีพเสริมสวย เย็บผ้า ช่างซ่อมรถยนต์และเรียนวัฒนธรรมไทย

3) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชาย

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศชายระบุความต้องการด้านการแนะแนว เนื้อหาวัฒนธรรมพม่า วัฒนธรรมไทย วิชาชีพ และต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยเรียนร่วมกับเด็กไทย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นด้านวิชาชีพ คือ ต้องการเรียนซ่อมเครื่องเรือ ช่างตู้ต่อเรือ ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างซ่อมรถยนต์ และความต้องการเรียนเพศศึกษา

4) กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิง

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 13-15 ปี เพศหญิงระบุความต้องการด้านการแนะแนว ต้องการเรียนหลักสูตรไทย เพศศึกษา วัฒนธรรมพม่า วัฒนธรรมไทย วิชาชีพ และต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยเรียนร่วมกับเด็กไทย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญ คือ ต้องการเรียนวิชาชีพเสริมสวย เย็บผ้า ต้องการเรียนเพศศึกษา ต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยเรียนร่วมกับเด็กไทย และต้องการเรียนหลังเลิกงานหรือกลางคืน

5) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชาย

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศชายส่วนใหญ่ระบุความต้องการด้านวิชาชีพ ต้องการเรียนหลังเลิกงานหรือวันหยุด และต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยมีทั้งที่ต้องการเรียนร่วมกับเด็กไทยและแยกห้องเรียนเฉพาะเด็กพม่า เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญส่วนใหญ่เป็นด้านวิชาชีพ คือ เรียนช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ช่างตู้ต่อเรือ ซ่อมเครื่องเรือ เรียนทำขนม และเรียนวัฒนธรรมพม่า

6) กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิง

ในขั้นสนทนากลุ่ม พบว่า กลุ่มเด็กอายุ 16-18 ปี เพศหญิงระบุความต้องการหลักสูตรไทย เพศศึกษา วิชาชีพ และต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยเรียนร่วมกับเด็กไทย เมื่อนำมาหาความต้องการที่สำคัญด้วยวิธีจัดอันดับแบบคิ่ว พบว่า ความต้องการที่สำคัญคือต้องการเรียนเพศศึกษา ต้องการเรียนหลักสูตรไทย วิชาชีพทำขนม เย็บผ้า และต้องการเรียนในโรงเรียนไทย โดยเรียนร่วมกับเด็กไทย

ในภาพรวมความต้องการด้านการศึกษที่สำคัญของกลุ่มตัวอย่างคือต้องการเรียนเรื่องเพศศึกษาและวิชาชีพ โดยในเนื้อหาวิชาชีพจะแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับเพศของเด็ก

5.1.2 อภิปรายผลด้านเนื้อหา

1) ความต้องการด้านกายภาพ

กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาเรื่อง สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย และสุขอนามัยส่วนบุคคลและสุขอนามัยชุมชน เช่น ความแออัดทรุดโทรมของที่พัก ปัญหาขยะ ถึงปัญหาไฟท่วมขัง และฝุ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมูลนิธิศุภนิมิตประเทศไทย (1995) ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก (1994) และความต้องการของเด็กต่างชาติ เด็กผู้ลี้ภัยของ (UNHCR, 1970) ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากการที่ผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากเข้ามาอยู่อาศัยอย่างแออัด ขาดการจัดการที่ดี และในสภาพที่เป็นชุมชนที่ผิดกฎหมายซึ่งหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปจัดการดูแลได้เต็มที่

ผู้ย้ายถิ่นมีปัญหาผลกระทบโดยตรงจากการทำงาน คือ การที่ต้องทำงานหนัก ไม่มีวันหยุดหรือเวลาพักผ่อน การเจ็บป่วยจากการทำงาน การถูกโกง และผลกระทบโดยอ้อมเกิดจากการที่พอ

แม่ต้องทำงาน เด็กไม่คนปกป้องดูแลเนื่องจากพ่อแม่ต้องทำงาน นอกจากนั้นเด็กยังมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยจากอุบัติเหตุอันมีสาเหตุมาจากไม่มีสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กได้เล่นสนุกสนานได้อย่างปลอดภัย และที่สำคัญขาดผู้ใหญ่คอยปกป้องดูแล ส่วนภาวะถูกคามต่าง ๆ มักเกิดขึ้นเนื่องจากสถานภาพความเป็นผู้ย้ายถิ่นรวมทั้งสถานภาพทางกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปที่ได้จากการสัมมนาเรื่อง “นโยบายและแนวปฏิบัติต่อแรงงานต่างชาติด” (1999) แต่อย่างไรก็ตามผู้ย้ายถิ่นจำนวนมากแม้จะมีสถานภาพไม่ผิดกฎหมายก็ยังคงถูกคามและละเมิดสิทธิต่าง ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดเรื่องสิทธิต่าง ๆ ทั้งนี้อาจจะเนื่องจากสถานภาพความเป็นผู้ย้ายถิ่นหรือการที่ไม่ใช่พลเมืองของประเทศไทย รวมทั้งการไม่ตระหนักในสิทธิที่พึงมีพึงได้ของผู้ย้ายถิ่นเอง

2) ความต้องการด้านจิตใจ

ผู้ย้ายถิ่นมีความต้องการเกี่ยวกับศาสนา คือ ต้องการมีทางเลือกที่จะทำกิจกรรมศาสนา และวัฒนธรรมประเพณีตามแบบที่ชอบ ต้องการการสนับสนุนจากนายจ้าง ความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางไปปฏิบัติศาสนกิจ นอกจากนั้นยังมีความต้องการจะปรับตัวผสมกลมกลืนเพื่อดำรงชีวิตในสังคมใหม่ คือ การยอมรับวัฒนธรรมใหม่ ต้องการแต่งกายแบบไทย ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนในสังคมใหม่เพื่อการปรับตัวในการอยู่ร่วมกันได้ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ย้ายถิ่นในจังหวัดระนองมีการตั้งถิ่นฐานเป็นชุมชนต่างชาตินานเป็นเวลานาน ย่อมเกิดการเรียนรู้ในการที่จะปรับตัวผสมกลมกลืน และในขณะเดียวกัน การที่ผู้ย้ายถิ่นที่เข้ามาทำงานในจังหวัดระนองส่วนใหญ่เป็นวัยหนุ่มสาว หรือบางคนต้องจากบ้านจากครอบครัวมาทำให้เกิดพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่แต่งงาน หรือการที่มีผู้ย้ายถิ่นจำนวนหนึ่งเข้ามาประกอบอาชีพขายบริการทางเพศ เหล่านี้ทำให้เกิดความต้องการที่จะต่อต้านวัฒนธรรมใหม่ที่ไม่เหมาะสม ส่วนการที่เด็กไม่ได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิต่าง ๆ ไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูถ่ายทอดคุณค่าทางสังคม ไม่ได้รับการพิทักษ์ปกป้องจากการถูกเอาเปรียบและหาประโยชน์ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มักเกิดขึ้นอยู่เสมอในกลุ่มผู้ย้ายถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ Naing (1995) และ Coiline Cotteril (1995)

ในเรื่องสิทธิที่จะต้องได้รับการรับรองความเป็นมนุษย์ คือ ไบเบิ้ลและสัญญาพิ พบว่า ผู้ย้ายถิ่นเกือบทั้งหมดต้องการสัญชาติไทยเพื่อจะได้มีสถานภาพถูกกฎหมายซึ่งจะทำให้มีสิทธิที่จะอยู่ในประเทศไทยได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ในความเป็นจริงแล้วแม้ว่าประเทศไทยจะให้การรับรองอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแต่ก็ยังมีข้อสงวนในเรื่องการให้สัญชาติ จึงทำให้เด็กต่างชาติที่เป็นลูกหลานของผู้ย้ายถิ่นแม้จะเกิดในประเทศไทยก็ยังไม่ได้รับสัญชาติไทย ส่วนเรื่องไบเบิ้ล พบว่าผู้ย้ายถิ่นไม่ให้ความสำคัญมากนักทั้ง ๆ ที่มีสิทธิที่จะได้รับ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากยังไม่ตระหนักว่าเป็นสิ่งที่จะมีประโยชน์ต่อเขาเองในอนาคต ในส่วนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องก็ไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องให้เด็กได้รับไบเบิ้ล ทั้งนี้อาจจะมีความไม่ชัดเจนเรื่องแนวทางการปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วไบเบิ้ลรับรองการเกิดไม่สามารถใช้ดำเนินการเพื่อขอสัญชาติไทยได้แต่อาจจะมีประโยชน์ต่อทางการไทยในอนาคตเพื่อ

จะยืนยันได้ว่าเด็กเป็นคนไทยหรือคนพม่าหากมีการเจรจกันระหว่างรัฐบาลเพื่อส่งคนพม่ากลับประเทศในอนาคค

ที่กล่าวมาทั้งหมดเกี่ยวกับความต้องการทางจิตใจล้วนสอดคล้องกับความต้องการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (2535) ความต้องการของเด็กต่างชาติ เด็กผู้ลี้ภัย (1978) ความต้องการพื้นฐานสำหรับชีวิตตามนโยบายและแผนพัฒนาเด็กระยะยาว (2522) แต่ไม่สอดคล้องกับข้อกฎหมายของไทยในแง่ความมั่นคง รวมทั้งขัดแย้งกับความรู้สึกรักของคนไทย ทั้งนี้เนื่องจากแนวนโยบายที่ดำเนินกันมาอย่างต่อเนื่องล้วนแต่เป็นการปลูกฝังแนวคิดเรื่องความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติของคนไทย แนวปฏิบัติเหล่านี้ทำให้เกิดความเกลียดชังทางเชื้อชาติ เกิดความแตกแยกในสังคมร้าวฉานและส่งผลกระทบต่อความสงบสุขในสังคมในที่สุด

3) ความต้องการด้านการศึกษา

ผู้ย้ายถิ่นมีความต้องการด้านการศึกษาหลากหลายทั้งเพื่อใช้ในสภาพปัจจุบันและในอนาคต คือ บางส่วนต้องการเรียนเนื้อหาวิชาพื้นฐาน วัฒนธรรมธรรมประเพณีพม่า เนื้อหาวิชาชีพ ซึ่งจะเห็นได้ว่าผู้ย้ายถิ่นส่วนหนึ่งยังคงมีความผูกพันและคิดจะกลับไปใช้ชีวิตที่ประเทศต้นทางในที่สุด และเห็นได้ชัดเจนจากการที่บางคนได้แสดงความคิดเห็นว่าต้องการใบรับรองการศึกษาเพื่อจะได้กลับไปเรียนต่อเมื่อกลับไปอยู่ประเทศพม่า แต่ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้ย้ายถิ่นบางส่วนมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพบางอย่างเพื่อหางานทำในปัจจุบันและปรับตัวที่จะอยู่กับสังคมใหม่ในขณะที่พักอาศัยอยู่ในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับที่กระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้แก่เด็กต่างชาติในค่ายอพยพตั้งแต่ปี 2530 เป็นต้นมา (นิศา ชูโต และอุทุมพร จามรมาน, 1989) ส่วนการจัดการเรียนการสอนด้านเวลา ก็มีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสภาพความจำเป็นและกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำอยู่ เช่น เด็กบางคนที่ต้องช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน ทำงานหารายได้ก็จะต้องเรียนวันหยุดหรือหลังเลิกงานแล้ว ส่วนบางคนที่ไม่ต้องทำงานอาจจะต้องการเรียนเวลากลางวันหรือสามารถเข้าเรียนในระบบได้ โดยการแยกห้องเรียนเฉพาะเด็กพม่า

ส่วนความต้องการของเด็กอายุ 13-15 ปี และ 16-18 ปี มักเป็นเรื่องที่ต้องใช้ในสภาวะปัจจุบันเพื่อการทำงานไม่ว่าจะเป็นทักษะอาชีพหรือภาษาที่จะใช้เป็นที่เพื่อการดูแลสภาพอนามัยและเพื่อการปรับตัวผสมกลมกลืนกับสภาพปัจจุบัน ในขณะที่เดียวกันก็มีเงื่อนไขบางประการที่ทำให้เด็กไม่ต้องการเรียนรู้หรือพัฒนาทักษะต่าง เช่น ความจำเป็นที่จะต้องทำงานหารายได้ ค่านิยม หรือการไม่เห็นความสำคัญ อย่างไรก็ตามถึงแม้โดยภาพรวมแล้วผู้ย้ายถิ่นยังไม่เห็นความสำคัญของการศึกษามากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของมูลนิธิศุภนิมิตฯ (1995) แต่ก็มีบางส่วนที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญซึ่งจะเห็นได้จากการให้เด็กเข้าเรียนตามโรงเรียนเด็กเล็กที่จัดกันเองในชุมชนต่างๆ โดยผู้ปกครองเสียค่าใช้จ่ายเอง

และการที่มีเด็กผู้ย้ายถิ่นจำนวนหนึ่งเข้าเรียนในระบบรวมกับเด็กไทย แสดงให้เห็นว่าชุมชนพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กในระดับหนึ่ง

โดยภาพรวมแล้วกลุ่มตัวอย่างแม้จะมีภูมิหลังต่างกันบ้าง แต่ก็มีความต้องการด้านกายภาพและด้านจิตใจไม่แตกต่างกันมากนักอาจจะเนื่องมาจากเป็นความต้องการที่เป็นพื้นฐานของชีวิต แต่ความต้องการด้านการศึกษาของผู้ย้ายถิ่นค่อนข้างมีความหลากหลายแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับภูมิหลังและเงื่อนไขในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ผู้ย้ายถิ่นไม่แสดงความต้องการหรือให้ความสำคัญกับการศึกษามากนัก ทั้งนี้เนื่องจากเป็นความต้องการสูงขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง เมื่อความต้องการพื้นฐานยังไม่ได้รับการตอบสนองพอเพียง ผู้ตอบจึงอาจจะยังไม่รู้ดีว่ามีความต้องการในระดับสูงขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับความแนวคิดของ Witkin เรื่องความต้องการที่ยังไม่ตระหนัก (Unmet need)

5.1.3 ข้อเสนอแนะด้านเนื้อหา

ในสภาพการณ์ที่ประเทศไทยยังมีนโยบายผ่อนผันให้จ้างแรงงานต่างชาติ ทำให้เด็กซึ่งเป็นลูกหลานของแรงงานต่างชาติเหล่านี้รวมทั้งปัญหาต่าง ๆ ยังคงมีอยู่ต่อไป และหากยังไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องทาง แนวโน้มปัญหาจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในอนาคต ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงควรตระหนักในปัญหาและร่วมกันหาแนวทางช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน

ผู้ย้ายถิ่นเข้าพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ถูกลดปล่อยอย่างผิดกฎหมาย มีเพียงบางส่วนเท่านั้นที่ได้รับการผ่อนผันให้ทำงานและพักอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการชั่วคราว นโยบายของรัฐต่อแรงงานต่างชาติในปัจจุบันจะให้ความคุ้มครองเฉพาะผู้ที่ได้รับการผ่อนผัน

นโยบายของรัฐในเรื่องสุขภาพอนามัยของผู้ย้ายถิ่นในปัจจุบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือกระทรวงสาธารณสุข มาตรการที่ใช้เป็นเชิงตั้งรับคือให้ความช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาลโดยให้ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้ทำงานในกิจการขนาดใหญ่เข้าสู่ระบบประกันสังคมเช่นเดียวกับแรงงานไทย นอกจากนี้ในหลายจังหวัดที่มีแรงงานต่างชาติจำนวนมาก (รวมทั้งจังหวัดระนอง) มีความพยายามแก้ปัญหาในระดับพื้นที่โดยการขายบัตรประกันสุขภาพให้แก่ผู้ย้ายถิ่นที่ทำงานในกิจการขนาดเล็ก แต่ก็พบว่าไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรเนื่องจากผู้ย้ายถิ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ บางคนเห็นว่าราคาแพงเกินไป นอกจากนี้นโยบายนี้ไม่รวมถึงครอบครัวของผู้ที่ได้รับการผ่อนผัน และจำนวนผู้ถูกลดปล่อยและครอบครัวที่ติดตามเข้ามาอยู่อย่างผิดกฎหมายมีจำนวนมากกว่าผู้ที่ได้รับการผ่อนผันอีกหลายเท่า ส่วนมาตรการเชิงรุกที่มีอยู่บ้าง เช่น การให้การดูแลสุขภาพ การจัดตั้งอาสาสมัครสาธารณสุขในชุมชน หรือการให้บริการอื่นๆ ในชุมชน ก็พบว่ามีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากมีความขัดแย้งกับหน่วยด้านความมั่นคงเนื่องจากสถานภาพผิดกฎหมายของผู้ย้ายถิ่นเอง

ในส่วนของนายจ้างซึ่งเป็นผู้ได้ประโยชน์โดยตรงจากผู้ย้ายถิ่นควรมีส่วนในการรับผิดชอบทั้งต่อผู้ย้ายถิ่นโดยตรงและผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เช่น ให้ความช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ดูแลสุขภาพ

อนามัชชุนชนสภาพแวดล้อม รวมทั้งช่วยป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลต่อความสงบสุขในสังคม

คนไทยบางส่วนที่ได้รับประโยชน์จากผู้อพยพ เช่น ให้เช่าที่พักอาศัย การขายสิ่งของสำหรับบริโภค น่าจะต้องมีส่วนช่วยเหลือ และรับผิดชอบผลกระทบที่เกิดขึ้น ส่วนคนไทยที่ไม่ได้รับประโยชน์ใด ๆ อาจเกิดความรู้สึกอิจฉาริษยา เกิดความรู้สึกต่อต้าน แต่อย่างไรก็ตามไม่ควรให้เกิดความขัดแย้งและปฏิบัติต่อกันจนกลายเป็นความเกลียดชังทางเชื้อชาติในที่สุด

ความต้องการจำเป็นของผู้อพยพ ทั้งที่ตระหนักควรจะได้รับ การตอบสนองโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดบริการช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา นายจ้างชุมชนไทย รวมทั้งชุมชนผู้อพยพเองควรมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความยั่งยืน การแก้ปัญหาร่วมกันของทุกฝ่ายควรมีความยืดหยุ่น ไม่ยึดมั่นในกรอบที่กำหนดไว้ตามบทบาทหน้าที่เพียงอย่างเดียว ในสภาวะการที่ต้องอยู่ร่วมกัน พึงพหุอาศัยซึ่งกันและกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นมิใช่จะจำกัดขอบเขตว่าเป็นปัญหาของผู้อพยพเท่านั้น ปัญหากระทบกับชุมชนไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลไทย ในปัจจุบันคือให้รับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้จนถึงชั้นมัธยม โดยเริ่มปฏิบัติมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 5235 ผลจากนโยบายนี้ พบว่า มีเด็กไร้สัญชาติกลุ่มต่าง ๆ เช่น คนไทยพลัดถิ่น ชาวเขาและชนกลุ่มน้อยตามพื้นที่ต่าง ๆ เข้าเรียนในโรงเรียนไทยจำนวนมาก แต่ในส่วนเด็กต่างชาติที่เป็นลูกหลานแรงงานต่างชาติ รวมทั้งเด็กที่เกิดจากพ่อต่างชาติแม่ไทย หรือพ่อไทยแม่ต่างชาติซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากตามบริเวณชายแดน พบว่ามีการเข้าเรียนจำนวนน้อยด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น พ่อแม่ไม่เห็นความสำคัญ จัดการเรียนการสอนไม่ตรงความต้องการ สื่อภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน คำใช้จ่ายแพง ความปลอดภัย การปรับตัวของเด็ก

ในจังหวัดระนอง มีโรงเรียนหลายแห่งที่รับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียนในระบบ เฉพาะในอำเภอเมืองมีโรงเรียน 3 แห่งที่รับเด็กไร้สัญชาติเข้าเรียนในระบบ คือ โรงเรียนเทศบาล 2 แห่งและโรงเรียนบ้านปากน้ำอีก 1 แห่ง นอกจากนั้นผู้อพยพในจังหวัดระนอง ได้มีความพยายามในการจัดการศึกษาตนเองในชุมชน โดยจัดให้แก่เด็กเล็ก เนื้อหาที่สอนส่วนใหญ่เป็นวิชาพื้นฐาน คือ ภาษาพม่า ภาษาอังกฤษ และคณิตศาสตร์ แต่การดำเนินการไม่สามารถทำอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีความขัดแย้งกับเรื่องความมั่นคงและอธิปไตย

ความต้องการด้านการศึกษาซึ่งส่วนใหญ่ผู้อพยพยังไม่ตระหนักว่ามีความสำคัญ ในสภาพเช่นนี้ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องให้เขาเหล่านั้นได้รับการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาเด็กตามวัยอันสมควร พัฒนากิจกรรมอาชีพเพื่อเตรียมเด็กโตเข้าสู่การทำงาน เพื่อพัฒนาทุกคนให้รู้จักรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัวและชุมชน การจัดการศึกษาอาจจะสอดคล้องเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทยหรือสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวิถีชีวิตของกันและกัน และทั้งหลายที่กล่าวมาก็เพื่อที่จะให้สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกันได้ในสภาวะที่ยังมีความจำเป็นที่จะต้องอยู่ร่วมกันต่อไป นอกจากนั้นการให้การศึกษาเกี่ยวกับประเทศบ้านเกิดเมืองนอน หรือการส่งเสริม

ให้รู้ชนบทรรมนิยมประเพณีเดิมยังเป็นการเตรียมตัวให้เขามีอีกทางเลือกหนึ่ง ก็ยังสามารถเดินทางกลับไปใช้ชีวิตยังประเทศพม่าเมื่อถึงเวลาและสถานการณ์อันสมควร

ในส่วนข้อค้นพบจากการวิจัย บางเรื่องเป็นความคาดหวังที่ยังไม่สามารถจะนำมาใช้ได้ สถานการณ์ปัจจุบันเนื่องจากยังมีข้อจำกัดด้านกฎเกณฑ์หรือกฎหมายบางประการ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะบางส่วนที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ดังนี้

1. ควรส่งเสริมกิจกรรมศาสนาประเพณี โดยการส่งเสริมโอกาส การอำนวยความสะดวก และดูแลความปลอดภัย
2. ควรส่งเสริมให้มีการดูแลสุขภาพอนามัยโดยการให้ศึกษา เพื่อป้องกันดูแลตนเองภายในชุมชน
3. อบรมอาสาสมัครสาธารณสุขชาวต่างชาติ (อสต) เพื่อดูแล และติดตามสถานการณ์ด้านสุขภาพอนามัยในชุมชน
4. ร่วมมือกับองค์กรเอกชนและองค์กรการกุศลเพื่อแก้ปัญหาบางประมาณ และข้อจำกัดเรื่องบทบาทของหน่วยงานรัฐ เช่น ให้องค์กรเอกชนเปิดสถานรักษาพยาบาล โดยอยู่ภายใต้การแนะนำของหน่วยงานรัฐ
5. ส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวันเรียนและเด็กวัยเรียน โดยผู้ปกครองมีส่วนร่วมในค่าใช้จ่าย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมีส่วนกำหนดเนื้อหาหลักสูตร และควรแทรกเนื้อหาสุขภาพ เพื่อให้ผู้ย้ายถิ่นดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองและชุมชน
6. เด็กโตควรมีโอกาสได้ฝึกทักษะอาชีพ โดยนายจ้างสนับสนุน และจ่ายกันเองบางส่วน

5.2 ด้านเทคนิควิธี

5.2.1 สรุปประสิทธิผลของการใช้ 2 เทคนิควิธี

การใช้เทคนิควิธีในเนื้อหาแต่ละด้าน ได้ผลแตกต่างกันบ้าง แต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ความต้องการด้านกายภาพ พบว่า วิธีสนทนากลุ่มสามารถได้รายละเอียดครอบคลุม รวมทั้งได้คำอธิบายว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เกิดความต้องการนั้น และในความคิดเห็นของผู้ย้ายถิ่นเองใครควรจะเป็นผู้รับผิดชอบช่วยเหลือ เช่น ความรู้สึกไม่ปลอดภัยเนื่องจากที่อยู่อาศัยไม่แข็งแรง และเจ้าของบ้านเข้าควรรับผิดชอบในการซ่อมแซม ส่วนวิธีจัดอันดับแบบกิวสามารถบอกความต้องการที่สำคัญได้ โดยไม่ยากนักเนื่องจากความต้องการด้านกายภาพส่วนใหญ่จะเป็นความต้องการพื้นฐานสำหรับชีวิตที่กระทบประสาทสัมผัสของร่างกายโดยตรง ผู้ตอบสามารถตัดสินใจได้ง่ายว่าความต้องการใดสำคัญมาก ความต้องการใดสำคัญน้อย

2) ความต้องการด้านจิตใจ พบว่า วิธีสนทนากลุ่มสามารถได้รายละเอียดครอบคลุมรวมทั้งได้คำอธิบายว่าอะไรเป็นสาเหตุให้เกิดความต้องการนั้นเช่นเดียวกับความต้องการด้านกายภาพ และ

นอกจากนั้นยังได้ความคิดเห็นที่เป็นมุมมองหรือเป็นคำอธิบายของคนในวัฒนธรรมซึ่งอาจจะแตกต่างจากการอธิบายตามตามความรู้สึกของผู้วิจัยซึ่งเป็นคนนอก เช่น การที่เด็กถูกทำโทษรุนแรงจากคนในครอบครัว ผู้ย้ายถิ่นมีคำอธิบายว่าเป็นเรื่องที่ต้องยอมรับในวันธรรมการเลี้ยงดูเด็กของคนพม่า แต่ผู้วิจัยอาจมีคำอธิบายว่าเป็นผลกระทบจากสภาวะขาดอากาศที่ใหญ่ต้องเผชิญอยู่ ส่วนวิธีจัดอันดับแบบคิวพบว่าสามารถบอกความต้องการที่สำคัญได้โดยไม่ยากนักโดยความต้องการที่ถูกเลือกกว่าเป็นความสำคัญมักเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการที่จะดำเนินชีวิตในปัจจุบัน เช่น ต้องการสัญชาติเพื่อที่จะอยู่ได้อย่างปลอดภัย ต้องการการยอมรับ ไม่ต้องการให้คนไทยดูถูก และต้องการความเป็นอยู่ที่สงบสุขภายในครอบครัว เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถตรวจสอบข้อมูลจากการสนทนากลุ่มได้ เช่น ความต้องการด้านศาสนาและวัฒนธรรมซึ่งมีการพูดถึงกันมากในชั้นสนทนากลุ่ม แต่เมื่อถึงขั้นจัดอันดับแบบไม่พบว่าถูกเลือกขึ้นมาเป็นความต้องการที่สำคัญสำคัญ

3) ความต้องการด้านการศึกษา พบว่า ในชั้นวิธีสนทนากลุ่มผู้ย้ายถิ่นไม่ระบุความต้องการออกมามากนัก ผู้ดำเนินการสนทนาต้องกระตุ้นด้วยคำถามนำ และเมื่อนำรายการความต้องการที่ได้มาจัดอันดับแบบคิว พบว่า กลุ่มตัวอย่างบางคนสามารถเลือกรายการที่บอกความต้องการที่สำคัญจากเนื่องจากไม่เป็นเนื้อหาเดียวกัน เช่น ความต้องการเรียนภาษาพม่า เปรียบเทียบกับต้องการให้จัดการเรียนการสอนในวันหยุด เป็นต้น นอกจากนี้รายการความต้องการที่ได้จากกาสนทนากลุ่มจำนวนหนึ่งเกิดจากการชี้แนะไม่ใช่ความต้องการที่แท้จริงผู้ตอบจึงไม่สามารถบอกได้ว่ารายการใดสำคัญกว่ารายการใด

การใช้ 2 เทคนิควิธีในการประเมินความต้องการครั้งนี้ สรุปได้ว่า ใช้ได้ดีกับความต้องการที่ผู้ตอบตระหนักในความสำคัญ คือ ความต้องการด้านกายภาพ และความต้องการด้านจิตใจ ส่วนความต้องการที่ไม่ตระหนัก เช่น ความต้องการด้านการศึกษาจะใช้ได้ไม่มากนัก

5.2.2 อภิปรายผลการศึกษาด้วย 2 เทคนิควิธี

ส่วนใหญ่ประสิทธิภาพของการศึกษาด้วย 2 วิธี เป็นไปตามลักษณะเด่นของแต่ละวิธีการ คือ ในชั้นสนทนากลุ่มจะมีการอภิปราย ตีความกันเองภายในกลุ่ม ทำให้ได้ข้อมูลไม่คลาดเคลื่อน ได้เนื้อหาละเอียด ครอบคลุม ชั้นสนทนากลุ่มสามารถเลือกความต้องการที่สำคัญที่สุดออกมาได้ ยกเว้นความต้องการด้านการศึกษาที่ส่วนใหญ่ผู้ย้ายถิ่นยังไม่ตระหนักในค่าความสำคัญมากนักจึงไม่ได้ระบุออกมาเอง แต่ด้วยวิธีการของระเบียบวิธีคิวถึงแม้จะไม่เป็นความต้องการที่แท้จริงก็จะถูกบังคับให้เลือกขึ้นมาได้ในที่สุด

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) เพื่อให้ได้ความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องครบทุกฝ่าย ควรศึกษาความต้องการของผู้ย้ายถิ่นตามที่ขณะผู้ให้บริการทั้งนี้เพื่อดูความสอดคล้องหรือความเป็นไปได้ในการที่จะจัดบริการให้แก่ผู้ย้ายถิ่น
- 2) ควรทำการศึกษาในเรื่องความต้องการพื้นฐานของชีวิต รวมทั้งความต้องการตามสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเรื่องที่ยังเป็นความต้องการที่ไม่ตระหนัก (Unmet needs) ว่าเหตุใดผู้ย้ายถิ่นจึงยังไม่ตระหนัก และจะเกิดผลกระทบอย่างไรหากความต้องการที่ไม่ตระหนักนั้นยังไม่ได้รับการตอบสนอง
- 3) ควรศึกษาความต้องการด้านการศึกษาซึ่งเป็นข้อค้นพบที่ยังไม่ชัดเจนนักว่าเป็นความต้องการที่แท้จริงหรือเป็นข้อค้นพบที่ออกมาด้วยการชี้นำ จึงควรทำการศึกษาต่อไป เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะด้านเทคนิควิธีคือ หากจะใช้วิธีจัดอันดับแบบคิวควรเป็นแบบมีโครงสร้างเพื่อจะได้เปรียบเทียบเป็นกลุ่มรายการ ทราบว่าผู้ย้ายถิ่นให้ความสำคัญด้านการศึกษาในกลุ่มรายการใดมากที่สุด เช่น กลุ่มรายการความต้องการด้านโอกาสและการสนับสนุน กลุ่มรายการความต้องการด้านเนื้อหาหลักสูตร หรือกลุ่มรายการความต้องการด้านการจัดการเป็นต้น
- 4) หากมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการที่สำคัญโดยไม่สนใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการจัดเรียงอันดับรายการทั้งหมด ควรใช้วิธีการเรียงบัตรรายการ (Card-sort) ซึ่งแตกต่างจากการจัดอันดับแบบคิวคือ ไม่ต้องเรียงบัตรให้กระจายแบบโค้งปกติ ผู้ให้ข้อมูลจะได้ไม่รู้สึกรู้ว่ามีความยุ่งยากเกินไป

จากการวิจัยครั้งนี้ ในด้านวิธีการผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า การใช้เทคนิควิธีเดียวในการประเมินความต้องการทำให้ได้ผลไม่ดีนัก การใช้หลายเทคนิควิธีที่สามารถลดข้อจำกัดของกันและกันและมีความเป็นไปได้ในการใช้งานจะทำให้ได้ข้อค้นพบที่ถูกต้องและสมบูรณ์

ส่วนประโยชน์ที่ได้นอกเหนือข้อค้นพบซึ่งถือว่าเป็นจุดหมายปลายทางของการวิจัยแล้ว ในระหว่างการดำเนินการวิจัยเพื่อที่จะไปสู่จุดหมายปลายทางนั้น ผู้วิจัยยังได้พัฒนาทักษะด้านการวิจัย ได้รู้จักและเข้าใจผู้ย้ายถิ่นมากขึ้น ได้แนวทางที่จะทำงานร่วมกับผู้ย้ายถิ่นได้ดียิ่งขึ้น ถึงต่าง ๆ เหล่านี้จะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้วิจัยในการที่จะทำงานตามบทบาทหน้าที่ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย